

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

**REZOLIUCIJA
DĖL SVEIKATOS TAUSOJIMO IR IMUNITETO STIPRINIMO**

2020 m. balandžio d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į dabartinę padėtį dėl koronaviruso (COVID-19) pasaulinės pandemijos ir jos būsimus padarinius šalies ekonomikai, socialinei, kultūrinei aplinkai, švietimo ir sveikatos sritims;

atkreipdamas dėmesį į tai, kad pasaulio mokslininkai, pastaraisiais metais stebėdami sparčiai didėjančią virusų sukeltų infekcijų ir lėtinių ligų sergamumo dinamiką, perspėja, kad COVID-19 pandemija nebus paskutinė, ir tai, kas atsitiko šių metų pradžioje Kinijos Liaudies Respublikoje, gali pasikartoti bet kada ir bet kurioje pasaulio valstybėje, o tai kelia pagrįstą susirūpinimą, kas mūsų laukia ateityje;

pažymėdamas, kad keletą Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečių gyventojų sveikata ir imuniteto – atsparumo ligoms – stiprinimas nebuvo nei valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų, švietimo ir mokslo įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų veiklos prioritetas, nei darbdavių rūpestis, o senstančioje visuomenėje didėja sergamumas lėtinėmis ligomis: kraujotakos sistemos ligomis, cukriniu diabetu, piktybiniais navikais, lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis. Pagrindinė šalies gyventojų mirties priežastis – širdies ir kraujagyslių sistemos ligos. Didėja vaikų sergamumas cukriniu diabetu, toliaregyste, virškinamojo trakto, kraujotakos ligomis, artropatijomis, dėl netinkamos mitybos, nepakankamo fizinio aktyvumo daugėja nutukusių vaikų. Šalies gyventojai per mažai dėmesio skiria sveikatos stiprinimui, didelę dalį savo pajamų išleidžia vaistams, o ne sveikai gyvensenai;

suprasdamas, kad sveikatos tausojimas ir imuniteto stiprinimas, sveika gyvensena, gyvensena be žalingų įpročių nebuvo tinkamai įvertinti ir tam neskirtas reikiamas dėmesys, todėl užklupus COVID-19 pandemijai, sukėlusiai ir sveikatos sektoriaus krizę, kuriai įtakos taip pat turėjo gyventojų sąmoninga ir nesąmoninga nesveika gyvensena, tam tikrų higienos taisyklių nesilaikymas ar ignoravimas, savo ir kitų sveikatos netausojimas, dar labiau išryškino sergamumą lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis;

pažymėdamas Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautiniuose dokumentuose, tarp jų Otavos chartijoje (1986 m.) ir Šanchajaus deklaracijoje (2016 m.), išreikštus daugkartinius raginimus rūpintis sveikatos stiprinimu ir sveikatinimo priemonių įgyvendinimu, nes sveikatos stiprinimas yra daug platesnis dalykas negu sveikatos priežiūra – tai reiškia, kad visa sveikatos sistema turi būti orientuota į sveikatos stiprinimą, o ne vien į gydymo paslaugas. Svarbu, kad sveikatos tausojimo ir imuniteto stiprinimo sistema veiktų ne kaip atskiras valstybės segmentas, o apimtų visų šalies sektorių, taip pat regionų, savivaldybių ir bendruomenių darnią veiklą;

primindamas Lietuvos didžiųjų filosofų, mąstytojų ir sveikatintojų Vydūno (Vilhelmo Storostos), Stasio Šalkauskio, Antano Maceinos, Karolio Dineikos, Mindaugo Valančiaus suformuluotą sveiko, darnaus žmogaus sampratą ir raginimus bei reikšmingą indėlį į šalies gyventojų sveikatos tausojimą ir imuniteto stiprinimą;

atkreipdamas dėmesį į tai, kad dabartinė padėtis suteikia išskirtinę galimybę iš esmės keisti gyvenimą, pabrėžiant sveikatos tausojimo ir imuniteto stiprinimo svarbą, nes tai padėtų mažinti lėtinius neinfekcinius ir ūmius infekcinius susirgimus ir taip mažinti itin didelį gyventojų mirtingumą nuo šių ligų, ilginti ne tik vidutinę gyvenimo trukmę, bet ir pagerinti jų gyvenimo kokybę ir darbingumą;

primena, kad Seimo Sveikos gyvenimos komisija, siekdama inicijuoti naują Lietuvos visuomenės sveikatos tausojimo ir stiprinimo politiką, nustatyti esmines politikos kryptis, parengė ir pateikė Seimui Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gaires. Šios gairės patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. XIII P-2304 „Dėl Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos Vyriausybė įpareigojo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją parengti šių gairių įgyvendinimo planą. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. sausio 13 d. įsakymu Nr. V-46 „Dėl Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių įgyvendinimo priemonių 2020–2022 metų plano pavirtinimo“ nutarta vykdyti mokslinę bei švietėjišką sveikatos tausojimo ir stiprinimo veiklą Klaipėdos regione: sudaryti darbo grupę ir sukurti bei diegti Klaipėdos regione bandomąjį modelį, skirtą mokslinei ir švietėjiškai veiklai skatinti, psichikos sveikatai stiprinti, psichologinei gerovei kurti, fiziniam aktyvumui ir sveikai bei subalansuotai mitybai skatinti, saugiai, ekologiškai aplinkai kurti bei palaikyti, skiriant įgyvendinimui valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų teisėtų finansavimo šaltinių lėšas;

ragina, įgyvendinant strateginiuose valstybės dokumentuose numatytas sveikatos tausojimo ir imuniteto stiprinimo priemones, atsisakyti deklaratyvių siekių, neatsakingų veiksmų ir viešų pasisakymų, sutelkti valstybės, kitų institucijų, visuomenės, bendruomenių ir asmenines pastangas sprendžiant su sveikatos stiprinimu susijusias problemas; taip pat ragina patikslinti

sąvokos „sveikatinimas“ apibrėžti, kad ji apimtų tiek gydymą, tiek sveiką gyvenseną ir nekeltų painiavos ir nesusikalbėjimo visuomenėje;

kreipiasi į Vyriausybę, įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, skirti Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. liepos 9 d. nutarimui Nr. XIII P-2304 „Dėl Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių patvirtinimo“ įgyvendinti numatytas lėšas ir užtikrinti jų panaudojimą pagal paskirtį;

reikalauja, kad nuo šiol valstybės ir savivaldybių institucijų priimami sprendimai būtų vertinami poveikio žmonių sveikatos ir imuniteto stiprinimui aspektu ir būtų reikalaujama asmeninės institucijų vadovų atsakomybės už tinkamą šių sprendimų įgyvendinimą;

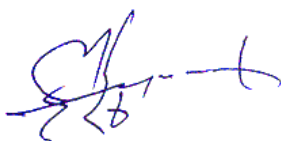
kviečia valstybės ir savivaldybių institucijas, švietimo ir mokslo įstaigas, nevyriausybinės organizacijas, verslo atstovus, kitus suinteresuotus asmenis, pilietinę visuomenę aktyviai palaikyti svarbų šalies gyventojams kuriamą bandomąjį mokslinį ir švietėjišką sveikatos tausojimo ir stiprinimo veiklos modelį Klaipėdos regione;

ragina šalies gyventojus, siekiant išvengti sunkių COVID-19 pandemijos padarinių, saugoti savo ir artimųjų sveikatą, ją tausoti, stiprinti imunitetą, rūpintis sveika gyvensena ir laikytis Vyriausybės karantino metu nustatytų reikalavimų ir tvarkos.

Seimo Pirmininkas

Teikia

Seimo nariai

Dainius Kepenis

Kęstutis Bartkevičius

Algimantas Kirkutis

Irina Rozova

Mindaugas Puidokas

Artūras Skardžius

Zenonas Streikus

Tomas Tomilinas